

Для здійснення первинної профілактики деяких захворювань людини потрібне передусім встановити причинно-наслідкові зв'язки між екологічними чинниками, що мають патогенний характер, та її здоров'ям. Так, наступальна стратегія системи охорони здоров'я, яка знайшла вияв у практичних рекомендаціях щодо змін технологічного процесу на деяких підприємствах, пов'язаних із забрудненням атмосферного повітря, призвела до зниження рівня злоякісних новоутворень, патологій органів дихання та інших захворювань.

Вторинна профілактика більш складна, оскільки вона проводиться на індивідуальному рівні і залежить від сформованості культури здоров'я індивіда, його свідомості, рівня обізнаності з питань оптимізації впливу патогенних екологічних факторів. Якщо первинну і вторинну профілактику проводять не належному рівні, виникають і розвиваються хвороби, накопичується кількість хронічних захворювань з відповідними наслідками [4, с.56].

Література

1. Білявський Г.О. Основи загальної екології: Підручник для вузів. — К.: Веселка, 2003. — 366 с.
2. Волков В.Ю. Людина і світ. — К.: Перун, 1995.
3. Сердюк А. Екологічна ситуація на Україні і здоров'я народу: криза поглиблюється//Ойкумена. — 1991. -№1. — с.8-16.
4. Хижняк М., Нагорна А.М. Здоров'я людини та екологія. — К.: Академвидав, 1995. — 232 с.

ДО 95-Ї РІЧНИЦІ УМСА КАФЕДРА АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ПРЕЗЕНТУЄ

Шерстюк О.О., Рогоуля В.О.

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

"Anatomia fundamentum medicina est" — анатомія є основою медицини. Цей вислів не потребує доказів, це насправді так, а анатомічний музей — це квінтесенція вищевикладеного. Музей кафедри у теперішній структурі сформовано у 1975 році, коли кафедру з підвального приміщення адміністративного корпусу перевили на 4 поверх морфологічного корпусу. Спочатку музей займав два приміщення у різних кінцях кафедри. Музей №1 був виділений для "сухих препаратів" (кістки); музей №2 — для "вологих препаратів". У 2000 році музей було об'єднано в одному приміщенні з двох кімнат. Принцип розділу музею "сухий" та "вологий" було збережено.

З кожним роком дизайн музею покращується, підбираються та виготовляються нові, оригінальні препарати.

Всю експозицію музею можна розділити на декілька основних груп: підбір оригінальних кісткових та 3D- препаратів; препарати суглобів та м'язів; вологі анатомічні препарати усіх органів людини; муміфіковані тотальні препарати; підбір корозійних препаратів; тривимірні моделі багатьох органів; двовимірні колажі світлин, матеріалів дисертаційних робіт; колекція препаратів розвитку людини в онтогенезі та вади розвитку; пор-

треті видатних вчених — анатомів; крилаті вислови про медицину латиною. Частина експозиції розташована у коридорі кафедри. У кімнаті “сухих препаратів” підбір скелетів плодів людини (20) на різних етапах розвитку. Зібрана колекція черепів (33) та нижніх щелеп (25) — проф. Шерстюк О.О. З колекції м'язових препаратів особливий інтерес представляють препарати голови, шиї, кінцівок.

Усі препарати розміщені на стелажах сучасного дизайну, мають електричне підсвічення. У цій кімнаті зібрані автореферати дисертаційних робіт за багато років; досягнення кафедри у вигляді грамот, дипломів, патентів, нововведень тощо. Okремо розміщені альбом історії кафедри ті історії Студентського наукового товариства, також розбірні муляжі тіла людини.

У кімнаті “вологих анатомічних препаратів” розміщені шафи з тотальними муміфікованими препаратами (7) — це базове надбання кафедри. Але вони розміщені у старих металево-скляних шафах, які не відповідають сучасному вигляду музею. Ми рішуче налаштовані на заміну цих “монстрів минулого”. На окремих стелажах з підсвіченням зібрані корозійні препарати, виготовлені студентами та викладачами кафедри: Шерстюк О.О., Степанчук А.П., Свінцицька Н.Л., Блищавенко Ю.В., Устенко Р.Л., Алі Махмуд Азміт Хусейн.

Особливий інтерес викликає оригінальний підбір корозійних препаратів печінки тварини, яку виготовував доц. Недбай Б.О. Підбір включає близько сорока експонованих препаратів та приблизно таку ж кількість у запаснику. Поруч для порівняння виставлено вологі та корозійні препарати печінки людини.

На стелажах органів ЦНС особливо вирізняються оригінальні препарати головного й спинного мозку та татуйовані утворення на перерізах головного мозку, які виготовували студенти під керівництвом проф. Шерстюка О.О. та викладача Солдатової І.М.

За останній час студенти та викладачі виготовили підбір препаратів онтогенезу людини. Це препарати ембріонів та плодів людини терміном від 12 тижнів до народження (доц. Тихонова О.О.).

Стіни кафедри “прикрашені” колажами світлин матеріалів дисертацій (11) проф. Шерстюка О.О., доц. Степанчук А.П., доц. Свінцицької Н.Л., доц. Гриня В.Г., доц. Пілюгіна А.В., викл. Устенка Р.П., Блищавенко Ю.В. та ін.

Окремий стелаж займають тривимірні моделі органів, виготовлені професором Костиленко Ю.П. На почесному місці вивішено портрет та коротку біографію першого завідувача кафедри Полтавського періоду проф. Косіцина І.І.

У частині музею, яка виставлена у коридор слід відзначити: чеканий барельєф з портретом першого завідувача кафедрою акад. Воробйова В.П.; два повних скелета людини, де змодельовані артеріальна та венозна системи; портрети видатних вчених, які внесли вагомий внесок у розвиток анатомії (30); стенди, на яких відображено: “Візитка кафедри” зі світлинами всіх викладачів, “Історія кафедри за 95 років”, “Робота Студентського наукового гуртка та досягнень студентів на конференціях, олімпіадах” (керівник доц. Степанчук А.П.), “Виховна робота кафедри” (керівник Білаш В.П.), цикл картин, які відображають еволюцію людини, картина проведення практичного секційного заняття, мармурова плита, де викарбовано прізвища усіх завідувачів кафедрою за 95 років.

Анатомічний музей — це не тільки зібрання анатомічних препаратів,

але й місце проведення практичних занять. Останнім часом, коли неможливо працювати з трупним матеріалом, виготовляти вологі препарати, музей, як ніколи, відіграє важливу роль у навчальному процесі. Це єдине місце де студент-медик має можливість побачити орган у природному вигляді.

Про наш музей знають не тільки у стінах академії, а й за її межами. Школярі міста, області та студенти інших вищих навчальних закладів часто приходять на оглядові та тематичні екскурсії; за рік проводиться 30-40 екскурсій. Особливу зацікавленість музей викликає в абітурієнтів під час проведення Дня відкритих дверей. Музей також орієнтовано на проведення занять студентів — біологів інших ВНЗ. Про наш музей знають за кордоном, за останні роки нас відвідали громадяни Угорщини, Австралії, Ізраїлю, Італії, Німеччини, Англії, Канади, Ірану, Йорданії, про що свідчать схвальні відгуки у журналах відвідувань.

Музей кафедри анатомії людини — варто подивитись!

ДЕРМАТОГЛІФІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЯК ОСНОВА МЕТОДУ ІДЕНТИФІКАЦІЇ МОНОЗИГОТНИХ БЛИЗНЮКІВ

Войцеховський С.С.¹, Шилова Н.В.¹, Сидоренко В.М.²

¹*Глухівська загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів імені М.І. Жужоми*

²*Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського*

Нині на кожні 100 пологів припадає 1 народження близнюків. За демографічними даними на Землі проживає близько 50 млн пар близнюків. Приблизно одну третину становлять монозиготні [1]. Раніше діагностика зиготності базувалася на визначенні кількості плацент і хоріонів. Проте, похибка при такому оцінюванні могла скласти 20%, оскільки монозиготні близнюки можуть мати два хоріони. До того ж часто неможливо отримати такі відомості з історії пологів.

Для діагностики зиготності застосовують характеристики, що по інтегральним параметрам дозволяють оцінювати зиготність. До такого методу належить дерматогліфіка [2].

Дерматогліфічні дослідження монозиготних близнюків представляють особливий інтерес. Він викликаний тим, що однойцеві близнюки ідентичні за генотипом (не враховуючи мутацій), і їх дермальна шкіра, як генетично детермінована, повинна мати однаковий рельєф. Але дослідження пар монозиготних близнюків показали, що незважаючи на ідентичність генотипів, їх шкірні узорі дещо відрізняються.

Папілярні лінії пучок пальців є унікальним генетичним маркером, що дає можливість оцінити ймовірність приналежності двох осіб до пари монозиготних близнюків, зокрема коли візуальна оцінка ускладнена, а генетична експертиза забирає багато часу.

У створенні папілярних ліній головну роль відіграють сполучнотканинні сосочки сосочкового шару шкіри. Найкраще розвинені сосочки має шкіра долонь та стоп.

Закладка візерунків відбувається між 10 і 19 тижнями внутрішньоутробного розвитку і закінчується до шести місяців, після чого вони залишаються незмінними до кінця життя.

Виділяють три основні типи візерунків: дуга А (англ. Arch — дуга), петля L (англ. Log — петля), завиток W (англ. Whorl — завиток) [3].